

บทที่ ๑

ความเป็นมาของปัญหา

ผู้เขียนได้เคยสังเกตเห็นว่าคำกริยาในภาษาไทยเรียงติดต่อกันไปได้หลายคำ บางทีก็สลับลำดับคำได้ต่าง ๆ กัน เช่น คำกริยา ๓ คำ คือ ไป นั่ง และ คิด อาจเรียงได้ต่าง ๆ กันถึง ๕ แบบ คือ

ไปนั่งคิด นั่งคิดไป คิดไปนั่ง ไปคิดนั่ง และ คิดนั่งไป

แต่บางทีคำกริยาที่เรียงกันอยู่นั้นก็สลับลำดับคำไม่ได้เลย เช่น แหวะข้อของ ไม่อาจสลับลำดับคำได้เป็น ข้อแหวะของ หรือ ข้อของแหวะ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงสนใจใคร่ทราบว่คำกริยาที่เรียงกันหลาย ๆ คำนั้นมีหลักเกณฑ์การเรียงหรือไม่อย่างไร เหตุใดคำกริยาบางกลุ่มจึงเรียงกันได้หลายแบบ บางกลุ่มเรียงได้เฉพาะแบบเดียว เมื่อพยายามศึกษาคำกริยาที่เรียงกันมาหลาย ๆ กลุ่ม ก็สังเกตเห็นได้ว่า คำกริยาที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนจะอยู่หน้าคำกริยาที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทีหลัง เช่น ลื่น หล่น กริยา ลื่น เกิดขึ้นก่อน จึงอยู่หน้ากริยา หล่น หรืออธิบายได้อีกอย่างหนึ่งว่า ผู้พูดนึกถึงคำว่า ลื่น ก่อน จึงพูดก่อน แต่การอธิบายการเรียงคำกริยาโดยอาศัยความหมายของคำกริยาเป็นเกณฑ์เช่นนี้เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก และในการวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์ก็ไม่ยึดความหมายเป็นหลัก เพราะเห็นว่าเวลานี้เรายังมีความรู้เรื่องความหมายน้อยนัก ทั้งนี้เนื่องจากความหมายเกี่ยวกับประสบการณ์และความคิดของผู้พูด ผู้ฟังแต่ละคน ผู้พูดกับผู้ฟังอาจเข้าใจตรงกันหรือไม่ตรงกันก็ได้ ดังนั้นผู้เขียนจึงใคร่ศึกษาการเรียงลำดับคำกริยาโดยไม่คำนึงถึงความหมายของคำกริยาเหล่านั้น แต่จะพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ของคำ และปรารถนาจะศึกษากลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยคว่าประกอบด้วยคำกริยาแต่อย่างเดียวหรือว่ามีคำชนิดอื่นรวมอยู่ด้วย

การศึกษาเรื่องทั้งสองดังกล่าวนี้ ผู้เขียนได้อาศัยหัวข้อเรื่อง "Nucleus" ในวิทยานิพนธ์คุณวุฒิบัณฑิต เรื่อง "Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai"

ของ นางสาววิจิตรณ์ วัชรวิบูลย์ (นางวิจิตรณ์ ภาณุวงศ์)^๑ เป็นหลัก ผู้ศึกษา
เพิ่มเติมให้ละเอียดยิ่งขึ้น

ข้อความของปัญหา

ข้อความของปัญหาที่จะวิจัย คือ เรื่องโครงสร้างของหน่วยแก่นของ
กริยาวลีในภาษาไทย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาโครงสร้างของหน่วยแก่น คือ ศึกษาคุณนิตของคำและการเรียง
ลำดับคำที่ประกอบกันเข้าเป็นหน่วยแก่น หน่วยแก่นที่ประกอบด้วยคำกริยาวลี
แบบโครงสร้างอย่างไรบ้าง คำชนิดอื่นจะอยู่ในหน่วยแก่นที่มีโครงสร้างแบบใด
และจะอยู่ในตำแหน่งไหนในหน่วยแก่น

การวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร ได้กล่าวถึงกริยาวลีไว้ในหนังสือ หลักภาษาไทย^๒
ว่า กริยาวลีได้แก่คำหรือมีกริยานำหน้าซึ่งมีความหมายเป็นเรื่องเดียวกัน แบ่งออก
เป็น

^๑Vichintana Chantavibulya, "Inter-Sentence Relations
in Modern Conversational Thai" (Unpublished Ph.D. dissertation,
University of London, London, 1962).

^๒พระยาอุปกิตศิลปสาร หลักภาษาไทย (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช ๒๔๘๗)
หน้า ๑๓-๕๓

๑. กริยาวลีที่เป็นภาคแสดง ซึ่งบางทีมีคำกริยานุเคราะห์ที่ระกวมข้างหน้าบ้าง ข้างหลังบ้าง เพื่อแสดง มาลา กาล และวางของภาคแสดง เช่น กงกิม จักได้กินแล้ว ฯลฯ กริยาวลีพวกนี้บางทีมีคำอื่นมาแทรกกลางเรียกว่า กริยาวลีคียบ เช่น "ถูกท้อตี" "กินข้าวเลิก" ฯลฯ

๒. กริยาวลีที่เป็นภาคแสดงติดต่อกันของประโยครวม เช่น "เขาจุดธูปเทียน" "เขานั่งร้องเพลง" ฯลฯ

๓. กริยาวลี ที่เนื่องมาจากคำประสม ซึ่งมักจะเป็นกริยาเกี่ยวด้วยยศ เช่น กริยาเป็นคำประสมว่า ถึงแก่กรรม ดิ้นตระหนก ฯลฯ

๔. กริยาวลี ที่เกี่ยวกับกริยาสภาวะมาลา เมื่อกริยาสภาวะมาลา มีคำประกอบ ขี้กยาวออกไปก็เรียกว่า กริยาวลี เช่น "ทำงานหนักไม่คี่" "ฉันไม่ชอบทำงานหนัก"

กริยาวลีที่เกี่ยวกับกริยาสภาวะมาลา ใจเป็นบทประธานก็ได้ เช่น กินข้าวคี่ กริยาวลีที่มีคำกริยานุเคราะห์ที่คี่ คำอื่นที่คี่เข้ามาช่วย ใจเป็นบทกริยาได้ เช่น เขาจะรอยจะไม่อยู่ กริยาวลีที่มีคำกริยานุเคราะห์หรือมีนามช่วย ใจเป็นบทกรรมได้ เช่น ฉันไม่ชอบถูกบังคับ ฉันชอบขายเรือ และกริยาวลีใจเป็นบทขยายกรรมได้ เช่น ฉันพบตามีสวมเสื้อรุงรัง

นายกำชัย ทองหล่อ ได้กล่าวถึงกริยาวลีไว้ในหนังสือ หลักภาษาไทย ว่า กริยาวลี ก็วลีที่มีคำกริยานำหน้า และยกตัวอย่างว่า ฉันกำลังพยายามแต่ง หนังสือ ต้องออกตำเนวกเหียรเรียนหนังสือ จำนิราศกลาคนุชสุดสวาน

นางสาววิจิตรคน ฉันทะวิบูลย์ (นางวิจิตร ภาณุวงศ์) ได้กล่าวถึง หน่วยแก่นในวิทยานิพนธ์ คุณูปการ

กำชัย ทองหล่อ หลักภาษาไทย (ระชนกร : เทพนิมิตรการพิมพ์ ๒๕๕๕)

เรื่อง "Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai"

ในหัวข้อเรื่อง "Nucleus" สรุปความสำคัญได้ว่า หน่วยแก่นเป็นหน่วยกิริยาสี
หน่วยหนึ่ง อาจจะเป็นหรือประกอบด้วย

- ก. คำกริยากำท้ง
- ข. คำกริยาประสม
- ค. คำหน้ากริยาและคำกริยาเรียงกัน
- ง. คำกริยาและคำหลังกริยาเรียงกัน
- จ. คำหน้ากริยา คำกริยา และคำหลังกริยาเรียงกัน
- ฉ. คำกริยาหลาย ๆ คำเรียงกัน อาจจะมีคำหน้ากริยาหรือคำหลังกริยา
ด้วยก็ได้ หรือไม่มีก็ได้
- ช. คำกริยาหลาย ๆ คำเรียงกัน โดยมีคำเชื่อมกริยา "ให้" เป็นคำเชื่อม
อาจจะมีหรือไม่มีคำหน้ากริยาหรือคำหลังกริยาอยู่ด้วยก็ได้

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยมีดังนี้ คือ

๑. จะวิจัยเฉพาะ เรื่อง โครงสร้างของหน่วยแก่นของกริยาสีในภาษาไทย
ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาไทยเท่านั้น
๒. ภาษาที่นำมาวิจัยเป็นภาษาที่ใช้พูดในกรุงเทพฯ รวมถึงภาษาถิ่นที่
ใช้พูดในภาคต่าง ๆ
๓. ภาษาที่นำมาวิจัยเป็นภาษาพูดที่ไร้ระหว่างบุคคลธรรมดาสามัญ มิได้
คลุมไปถึงคำราชาศัพท์และภาษาที่ใช้ในวรรณคดี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้

ผู้เขียนหวังว่า การวิจัยนี้คงจะเป็นประโยชน์อยู่บ้าง คือ ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างภาษาไทยเพิ่มขึ้น และอาจเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจภาษาศาสตร์ได้ศึกษาเรื่องอื่น ๆ ในระบบโครงสร้างของภาษาไทยต่อไป

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

๑. สืบรวจเอกสาร วิทยานิพนธ์ หนังสือหลักภาษาไทยและผลงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาษาไทย เพื่อพิจารณาว่ามีหนังสือเล่มใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะวิจัยบ้าง
๒. เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลได้จากผู้วิจัยเอง เป็นส่วนใหญ่และจากการสนทนากับเพื่อนนิสิตและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัย
๓. จัดบันทึกข้อมูลที่รวบรวมได้ลงบัตรคำ
๔. นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาค่ากริยาในหน่วยแก่นจะเรียงกันเป็นแบบใดใบบาง และถ้ามีคำชนิดอื่นที่เป็นส่วนประกอบของหน่วยแก่นอยู่ด้วย คำเหล่านั้นจะอยู่ตำแหน่งไหนในหน่วยแก่น
๕. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องหมาย

เครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีดังนี้

/...../ ใช้เขียนสะกดข้างหน้าและข้างหลังกริยาวลี

/ ใช้ดังนี้ คือ

ก. ในบทที่ ๓ ใช้ค้นค่ากริยาที่เรียงกัน

ข. ในบทที่ ๔ ใช้ค้นค่าหลังกริยากับค่าเชื่อมกริยา

// ใช้ค้นหน่วยแทน ค่ากริยาที่อยู่หน้าเครื่องหมาย // เป็นหน่วยแทน
หนึ่ง ที่อยู่หลังเครื่องหมาย // เป็นอีกหน่วยแทนหนึ่ง

() ใช้กับคำนามที่ปรากฏกับหน่วยแทน เพื่อแสดงว่าคำนามเหล่านั้นไม่ใช่
ส่วนประกอบของหน่วยแทน

* ใช้เขียนเนื้อแบบโครงสร้างที่เป็นของหนึ่งหน่วยแทนก็ได้ สองหน่วย
แทนก็ได้

___ (สัญลักษณ์) ใช้ดังนี้ คือ

ก. ใช้ขีดใต้คำที่เป็นส่วนประกอบของหน่วยแทน

ในบทที่ ๓ ใช้ขีดใต้คำกริยา

ในบทที่ ๔ ใช้ขีดใต้คำหน้ากริยา คำหลังกริยาและคำเชื่อมกริยา

ข. ใช้ขีดใต้คำที่ต้องการให้เห็นเด่น เช่น ขีดใต้ตัวอย่างที่ปนอยู่กับ
คำอธิบาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย